

- 2018/2019 навчальному році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/metodichni-rekomendaciyi>
5. Цілі сталого розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
6. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>.

УДК 378.14

ТУРЯНИЦЯ В.В.,
ТОВКАНЕЦЬ Г.В.
Мукачівський державний університет, Україна

ВПЛИВ ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ

В умовах інтеграції України в Європейський простір вищої освіти, законодавчими і нормативними документами (Закон України «Про вищу освіту» (2014), Національна рамка кваліфікацій (2011), Закон «Про освіту» (2017)) створено засади для впровадження та реалізації компетентнісної моделі освіти, результатом якої є сформованість професійної компетентності випускників вищих навчальних закладів. Професійно-етична компетентність майбутніх педагогів, як складова професійної компетентності, має виступати показником їх моральності, внутрішньої культури, здатності приймати адекватні моральні рішення та діяти відповідно до норм професійної етики.

Тенденції розвитку вищої освіти на сучасному етапі розкрито в наукових працях Л. Горбунової, С. Калашнікової, В. Камишина, В. Кременя, С. Курбатова, В. Лугового, Г. Поберезької, В. Рябченка, О. Слюсаренко, Ж. Таланової, Г. Товканець. Теоретичним та технологічним основам підготовки майбутніх фахівців у системі вищої освіти присвячено дослідження А. Алексюка, О. Гури, В. Загв'язинського, В. Майбороди, В. Манька, О. Мороза, А. Спіциної, Т. Сущенко, О. Ярошенко та ін.

О. Пометун розкриває сутність компетентнісного підходу через спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових (базових, основних, надпредметних, міжпредметних), загальногалузевих та предметних компетентностей особистості [1]. Результатом такого процесу буде формування загальної компетентності людини, що є сукупністю ключових компетентностей та інтегрованою характеристикою особистості. Компетентність фахівця можна охарактеризувати як такий рівень сформованість навичок і досвіду взаємодії людини з навколишніми об'єктами та суб'єктами, який необхідний індивідові для успішного функціонування в суспільстві в цілому, і в професійній сфері зокрема. Цілком поділяємо концепцію Ірини Драч, що компетентність фахівця є складною інтегрованою характеристикою особистості, яка зумовлює його здатність до реалізації власного потенціалу (знань, умінь, досвіду, особистісних якостей) для успішної діяльності в професійній і соціальній сферах, усвідомлюючи соціальну значимість і особистісну відповідальність за результати цієї діяльності, необхідність її постійного удосконалення в умовах динамічності світу [2].

Педагог – це носій професійної культури в освітній сфері, який має володіти високими моральними якостями особистості. Тому так важливо в процесі підготовки майбутнього вчителя початкової школи, який працює в системі «людина-людина», враховувати етичну складову його професійної діяльності [4, с. 154]. У професійній компетентності етична складова відіграє провідну роль, адже принциповою є ідея Б. Лихачова про те, що цінності «складають духовну основу, базисний духовний компонент особистості, визначають сутність її внутрішнього світу» [4, с. 6].

Етичну компетентність майбутніх вчителів початкової школи можна визначити як здатність фахівця інтегрувати ціннісні орієнтири, теоретичні знання, практичні уміння та особистісні якості педагога, що забезпечує здійснення педагогічної діяльності на засадах професійної етики.

Основними її компонентами є: мотиваційно-ціннісний, що характеризує систему цінностей, яка мотивує етичну поведінку; когнітивний, що характеризує цілісність знань про етичну основу професійної діяльності; діяльнісний, що характеризує готовність до здійснення професійної діяльності на етичних засадах; особистісний, що характеризує сформованість особистісних якостей щодо етичної поведінки при реалізації управлінських функцій.

Формування етичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи можна визначити як цілеспрямований й систематичний вплив на мотиваційну, когнітивну та діяльнісну сфери студентів, метою якого є становлення такої особистості, яка усвідомлює значення етичної складової професійної діяльності, має розвинуті морально-особистісні якості та практичні вміння у сфері професійної етики, що забезпечують вибір свідомої етичної поведінки відповідно до професійних норм.

Сформовані позитивні етичні якості особистості вчителя будуть мати значний вплив на формування учня, оскільки забезпечать створення в освітньому середовищі атмосфери взаємного довіря, взаємодопомоги і доброзичливості, дружби, співробітництва, взаємодопомоги, що зумовлюються особливостями педагогічної діяльності, у якій дуже важливим є збіг інтересів кожної особистості та інших членів колективу, способів задоволення їхніх потреб та створення умов для перспективного розвитку тощо.

Список використаних джерел

1. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи : монографія; під заг. ред. О. В. Овчарук – К. : К. І. С., 2004. – С.16–25.
2. Драч І. І. Управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи: теоретико-методичні засади: Монографія / І. І. Драч. – К. «Дорадо-Друк», 2013. – 456 с.
3. Товканець Г. В. Етичні аспекти у професійній підготовці майбутнього вчителя початкової школи/ Г.В. Товканець // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія: зб. наук. пр. / Ред.кол. : Товканець Г. В. (гол.ред.) – Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. – Випуск 2 (4). – С. 153 – 158.

4. Лихачев Б. Т. Введение в теорию и историю воспитательных ценностей / Б. Т. Лихачев. – Самара: СИУ, 1997. – 84 с.

УДК 378:37.011.3-051

ТЯГУР В. М.
Гуманітарно-педагогічний коледж МДУ, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ У НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ ЗАГАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Під компетентністю, відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, розуміється набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, яка складається зі знань, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці [1].

Серед інших, до ключових компетентностей, визначених у Державному стандарті, належать:

– математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

– компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

– інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.

Розглянемо, що з себе представляє STEM освіта? STEM-освіта – це низка чи послідовність курсів або програм навчання, яка готує учнів до успішного працевлаштування, до освіти після школи або для того й іншого, вимагає різних і більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять.

Як відомо, сама аббревіатура STEM розшифровується як Science (Наука), Technology (Технології), Engineering (Інженерія) та Mathematics (Математика). Саме ці напрями лежать в основі даної методики освіти, особливість вивчення яких полягає у їх комплексності.

Як зазначають у своїй статті Н. Р. Балик та Г. П. Шмигер: «На сьогоднішній день STEM є одним з головних трендів освітньої політики багатьох розвинутих країн світу. Зазначений напрям в освіті дає можливість у навчальних програмах посилити природничо-науковий компонент. Якість освіти визначається компетентністю та рівнем професійної діяльності вчителя, тому важливо уже під час навчання у педагогічному університеті формувати професійні компетентності майбутніх педагогів за напрямками та проблематикою STEM-освіти» [2, с. 26].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>